

HELSINGIN KAUPUNGIN

Vuoden 2026 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2026–2028 laatimisohjeet

Helsinki

11.8.2025

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	2
2. VUODEN 2026 TALOUSARVIOEHDOTUKSEN VALMISTELUN AIKATAULU	3
3. VUODEN 2026 TALOUDEN JA TOIMINNAN SUUNNITTELU	4
Kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttaminen talousarviossa	4
Kunta-Helsingin vuoden 2026 talousarvioehdotuksen raami	4
Kaupunkistrategian kestävyysperiaate	4
Verorahoitus	8
Investointien suunnittelu kestävyysperiaatteen mukaisesti	9
Kunta-Helsingin investointiohjelma	12
Kunta-Helsingin talouden näkymä 2025–2028	15
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan valtion rahoitus 2026–2028 ja talousarvioehdotus	16
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan valtion rahoituksen näkymä	16
HUS talousarviovalmistelu 2026	17
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talouden näkymä 2026–2028	17
Talouden eriyttämiseen liittyvät yhteistyösopimukset	18
Sotepe-toimialaa koskevat kaupunkitasoiset erillislinjaukset	19
Linjauksia vuoden 2026 talousarvioehdotusten valmisteluun	20
TAE2026 valmistelun tietopohja	20
Talousarvion toiminnan tavoitteet	20
Tuottavuuden kehittäminen	20
SAP S4 HANA-taloushallinnon ERP järjestelmän käyttöönotto ja organisaatiomuutokset	21
HRK Henkilöstöjohtamisen kokonaisuudistus	21
Asianhallinnan uudistus	21
Talouden ohjauksen prosessien ja järjestelmien uudistus	21
Henkilöstöetujen budjetointi	22
Työterveyshuollon kustannusten budjetointi	23
Työkykyjohtamisen ja työhyvinvoinnin muut kustannukset	23
Työhyvinvoinnin kehittämisen kustannukset	24
Henkilöstön saatavuus / vieraskieliset työntekijät	24
Osaamisen kehittäminen	24
Tapaturmavakuutusmaksut	25
Investointien sitovuustasojen jälkeinen yhteisvalmistelu	27
Kotoutumislain mukaisen toiminnan korvaukset ja menojen budjetointi	27
HSL-kuntayhtymän maksuosuus	27
Valmiuslain mukainen kunnan varautumisen budjetointi	27
Innovaatio- ja elinvoimatoiminta	28
Investointimenojen kirjaustapojen tarkentaminen	28
4. TALOUSARVIOALOITTEET	29
5. TOIMINTASUUNNITELMAT JA TULOSBUDJETIT	29
Sisältö ja määräajat	29
Vaikutusten arviointi	30
LIITTEET:	31
Liite 1. Toimintasuunnitelman (sis. tulosbudjetit) tekstimalli toimialoille ja kanslialle	1
Liite 2. Toimintasuunnitelman (sis. tulosbudjetit) tekstimalli liikelaitoksille	4

1. JOHDANTO

Uudesta kaupunkistrategiasta on saatu neuvottelutulos kesäkuussa. Vuoden 2026 talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2026–2028 raami ja laatimisohteet perustuvat kaupunkistrategian luonnokseen.

Kaupunkistrategiaa toimeenpannaan vuosittain talousarvion toiminnan tavoitteilla, joten kaupunkistrategiaehdotus tulee huomioida vuoden 2026 talousarviotavoitteissa.

Toimialat, liikelaitokset ja virastot laativat talousarvioehdotukset tässä ohjeessa määritellyn kestävyysperiaatteen mukaisen käyttötalouden raamin sekä investointien hankeryhmäkohtaisten suunnitteluohjeen mukaisesti. Ohjeet sisältävät myös lukuisia linjauksia, joilla ohjeistetaan talousarvion 2026 laadintaa koko organisaatiossa.

Rahoitusjohtaja antoi helmikuussa 2025 talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2026–2028 tekniset valmisteluohjeet, joissa ohjeistetaan mm. lauta- ja johtokuntien talousarvioehdotusten rakennetta, teknistä muotoa, tietosisältöä ja esitettävien tietojen laajuutta, eri tulojen ja menojen edellyttämiä määrärahavaroja ja niiden laskentaperusteita sekä annetaan valmistelutyössä käytettäviä kaupunkiyhteisiä pohjatietoja. Nämä ohjeet täydentävät teknisiä valmisteluohjeita.

Lisäksi rahoitusjohtaja antoi 6.6. sekä 27.6. vuoden 2026 talousarvioehdotuksen valmistelun suunnitteluohjeet, joissa ohjeistettiin talouden ohjauksen vuosikellon mukaisesti talousarvioehdotuksen valmistelun käynnistämistä ennen kuin kaupunkistrategiaehdotus oli julkistettu.

2. VUODEN 2026 TALOUSARVIOEHDOTUKSEN VALMISTELUN AIKATAULU

Vuoden 2026 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2026–2028
taloussuunnitelmaehdotuksen käsittelyjärjestys on seuraava:

Kaupunginhallitus: Vuoden 2026 talousarvioehdotuksen raami ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2026–2028 laatimisohteet	ma	11.8.2025
Toimialojen/liikelaitosten TAE2026-esitysten syöttö Taskuun ja DM:ään	pe	29.8.2025
Lautakuntien talousarvioehdotusten päätökset	ti	10.9.2025
Kaupunginhallitus: kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2026	ma	27.10.2025
Talousarvio 2026 ehdotuksen esittely sekä julkaisu kaupunginhallituksen listalla	to	30.10.2025
Kaupunginhallitus: Talousarvion 1. käsittely sekä veroprosenttien mahdollinen toinen käsittely	ma	3.11.2025
Kaupunginhallitus: Talousarvion mahdollinen 2. käsittely	ma	10.11.2025
Valtuusto: Päätös kunnallis- ja kiinteistöveroprosenteista vuodelle 2026 (veroprosentit ilmoitettava verohallinnolle 17.11.2025 mennessä)	ke	12.11.2025
Talousarvio 2026 julkaistaan valtuuston listalla	to	13.11.2025
Valtuuston talousarvion 2026 käsittely	ke	26.11.2025

3. VUODEN 2026 TALOUDEN JA TOIMINNAN SUUNNITTELU

Kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttaminen talousarviossa

Vuoden 2026 talousarviolla tulee toteuttaa ja toimeenpanna kaupunkistrategiaehdotusta 2025–2029. Kaupunkistrategian toteuttamista jatketaan vuosittain 2027–2029 talousarvioissa.

Kunta-Helsingin vuoden 2026 talousarvioehdotuksen raami

Talousarvioehdotuksen 2026 raami perustuu arvioihin yleisestä talouden kehityksestä, toimintaympäristön muutoksista sekä kaupunkistrategiaehdotuksessa 2025–2029 asetettuihin talouden tavoitteisiin.

Helsingillä on lähivuosina edessään merkittäviä haasteita Kunta-Helsingin talouden, toiminnan ja investointitason sopeuttamisessa nykyiseen kuntien rahoitusmalliin. Vuoteen 2024 asti Kunta-Helsinki on kyennyt rahoittamaan käyttötaloutensa ja vuosittaisen investointitasonsa pitkälti tulorahoituksella, mutta vuodesta 2025 eteenpäin Kunta-Helsingin talous on toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna alijäämäistä, ja tämä alijäämä joudutaan kattamaan nostamalla vuosittain ulkoista pitkäaikaista lainaa.

Tässä raamissa esitetyn suunnitelmakauden 2025–2028 investointiohjelman toteuttaminen johtaa vuosina 2026–2028 arviolta 1,0 miljardin euron lainakannan kasvuun. Kaupungin lainakanta lähes 2,5-kertaistuu neljän vuoden aikana. Kaupungin oman taseeseen toteutettavan investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa infra-, joukkoliikenne ja toimitilainvestointeja verorahoitteisten tytäryhteisöjensä taseisiin 0,55 miljardilla eurolla. Nämä investoinnit kasvattavat kaupungin vastuita, sillä kaupunki maksaa verorahoitteisten tytäryhteisöjen lainojen takaisinmaksut ja korot vuokrissa, vastikkeissa ja palvelumaksuissa.

Kaupunkistrategian kestävyysperiaate

Uudesta kaupunkistrategiasta 2025–2029 on saatu kesäkuussa neuvottelutulos. Kaupunkistrategiaehdotuksessa sitoudutaan talouden kestävyysperiaatteeseen. Helsingin talouden kestävyysperiaate koostuu käyttötalouden menojen kasvun hallinnasta, investointitason kohtuullisuudesta sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen valtionrahoitteisuusperiaatteesta. Kaupungin käyttötalousmenojen kokonaiskasvu mitoitetaan väestönkasvun, peruspalvelujen hintaindeksillä mitattavan yleisen kustannuskasvun sekä asetetun vuotuisen tuottavuustavoitteen mukaisesti. Kaupunkitasoinen vuotuinen tuottavuusvaade on -1%. Tämä koskee

11.8.2025

koko muuta kunta-Helsingin kokonaisuutta (ml. liikelaitokset) lukuun ottamatta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan ydinpalveluita. Ydinpalveluiksi luetaan edellä mainittujen toimialojen muut palvelukokonaisuudet kuin yhteiset palvelut.

Kestävyyssperiaatteen mukainen käyttötalouden kokonaiskasvu:

Peruspalvelujen hintaindeksin muutosarvio vuodelle 2025 on laskenut Valtiovarainministeriön keväällä arvioimasta 3,1 prosentista 2,6 prosenttiin ja vuoden 2026 osalta 3,8 prosentista 3,2 prosenttiin. Lopullinen väestöennuste julkaistaan elokuussa, mutta ennakkotiedon mukaan väestön kasvuennuste on vuosien 2025–2028 osalta vuosittain 1,3 prosenttia, eli noin 9000 asukasta / vuosi.

Kaupunkitasoinen kokonaismenotaso on laskettu korottamalla kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan ydintoimintojen TA2025 talousarviokohtia 4,5 prosentilla ja muiden talousarviokohtien TA2025 3,5 prosentilla. Näin laskien kokonaiskasvu ennen kaupunkitasoisia velvoitteita on 105,7 milj. euroa budjeteilla painotetun kasvuprosentin ollessa 4,16.

Talousarvioesityksissä käytettävät suunnitteluprosentit ennen kaupunkitasoisia velvoitteita:

Kympin ja keskushallinnon sekä kaskon ja kuvan yhteiset palvelut TA-kohdat	2025	2026	2027	2028
*Peruspalvelujen hintaindeksi (VM 6/2025)	2,60	3,20	3,70	3,50
**Kokonaisväestönkasvu (väestöennuste 7/2025)	1,30	1,30	1,30	1,30
Tuottavuuden parantaminen %	-0,50	-1,00	-1,00	-1,00
Kestävyyssperiaatteen mahdollistama menokasvu-%	3,40	3,50	4,00	3,80

Kaskon ja kuvan ydinpalvelujen TA-kohdat	2025	2026	2027	2028
*Peruspalvelujen hintaindeksi (VM 6/2025)	2,60	3,20	3,70	3,50
**Kokonaisväestönkasvu (väestöennuste 7/2025)	1,30	1,30	1,30	1,30

11.8.2025

Tuottavuuden parantaminen %

Kestävyyssperiaatteen mahdollistama menokasvu-%	3,90	4,50	5,00	4,80
--	-------------	-------------	-------------	-------------

Kaupunkitasoisissa velvoitteissa, joiden suuruus on 37,3 miljoonaa euroa, on varauduttu mm. toimintamenojen kasvuprosentin ylittävään HSL kuntaosuusmaksun kasvuun, tuki HKL-liikenneliikelayksikölle, talouden ohjauksen prosessien ja tietojärjestelmien kehittämisen hankkeeseen (TARMO-hanke).

Kun kokonaiskasvusta vähennetään kaupunkitason velvoitteet, jää talousarviokohtien kasvuun 68,4 M€, eli 2,7 %. Kasvu jaetaan alkuperäisten korotusten suhteessa ydintoiminnoille ja muille talousarviokohdille:

- Kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin- ja vapaa-ajan ydintoimintojen kasvu 2,9 %
- Keskushallinnon, kaupunkiympäristön sekä kaskon ja kuvan yhteisten palvelujen kasvu 2,3 %

Lautakuntien ja kaupunginkanslian talousarvioesitykset 2026 laaditaan noudattamalla em. kasvuprosentteja.

Lisäksi kaupunkistrategiaehdotuksen päätöksistä on raamissa otettu vuotta 2026 koskien huomioon seuraavaa:

	2026	2027
Alkuopetuksen laskennallisen ryhmäkoon pienentäminen 20 oppilaasta 18 oppilaaseen:	2,0 M€	4,0 M€
Kahden viikkotunnin lisääminen äidinkielen perusopetukseen:	0,7 M€	1,6 M€
Tarveperusteisen rahoituksen kasvattaminen:	0,5 M€	1,0 M€
Oppimisen tuen uudistuksen onnistunut läpivienti:	11,6 M€	11,6 M€
68-vuotta täyttäneiden uinnin maksuttomuus arkisin klo 11–15:	0,3 M€	0,3 M€
Julkisen taiteen määrärahan kaksinkertaistaminen (inv.-osa irtaimen omaisuuden perushank.):	0,17 M€	0,17 M€
Strategiakauden kestoinen määräaikainen lisärahoitus (Kh:n käyttövarat) niiden lasten ja nuorten harrastamiseen, jotka muutoin jäisivät harrastamisen ulkopuolelle.	0,5 M€	0,5 M€

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala suunnittelevat em. toiminnot taulukossa esitettyjen kustannusarvioiden pohjalta suunnittelussa käytettävän kasvuprosentin päälle. Opetukseen liittyvät muutokset valmistellaan talousarvioon koulujen lukuvuoden 2026–2027 alusta alkaen.

Vuoden 2026 talousarvion menojen kokonaistaso tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä syys-lokakuussa vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason (peruspalvelujen hintaindeksi) ja väestönkasvun muutoksesta.

Toimialojen ja keskushallinnon talousarvioehdotusten 2026 valmistelussa tulee toimintatuotot arvioida mahdollisimman realistisesti. Suurimmat toimintatuottojen erät ovat Kypmissä, ja liittyvät maankäyttöön (mm. ulkoiset maanvuokrat), nämä tuottoerät tulee budjetoida realistisesti talousarvioehdotuksessa 2026. Kaikkien toimialojen tulee huolehtia, että asiakasmaksut ovat ajan tasalla.

Talousarvioehdotuksen valmistelua ohjaa talousarvion täydellisyysperiaate. Siten myös tulojen osalta varmat ja todennäköiset ulkoiset rahoitusosuudet ym. tulee budjetoida osaksi talousarvioehdotuksen toimintatuottoja.

Lauta- ja johtokuntien tulee sisällyttää talousarvioehdotukseen palvelukokonaisuuksittain palvelukustannuslaskelmat, jotka sisältävät palvelujen kokonaiskustannusten, palvelujen suoritemäärien ja yksikkökustannusten kehityksen pidemmällä aikasarjalla. Palvelukustannusten laskennasta on annettu tarkempi ohjeistus vuoden 2026 talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2026–2028 teknisissä valmisteluohjeissa. Toimialojen laskelmien perusteella mm. mahdollistetaan talousarvion yhteensovitusvaiheessa määrärahojen kohdentaminen.

Raamin 2026 mukainen tulos- ja rahoituslaskelma sekä tulos- ja rahoituslaskelma-arviot myös vuosille 2027–2028. Lisäksi on esitetty arvio lainakannan kehityksestä vuosina 2025–2028.

Verorahoitus

Tulos- ja rahoituslaskelmassa esitetyt verotuloarviot perustuvat valtiovarainministeriön kevään 2025 arvioihin taloustilanteen kehityksestä sekä Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmiin (5/2025).

Kunnallisverotulojen arvio vuodelle 2026 on 1 125 miljoonaa, yhteisöverotulojen 445 miljoonaa euroa, kiinteistöverotulojen 370 miljoonaa euroa ja valtionosuustilitysten 473 miljoonaa euroa.

Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat vuosina 2026–2028 hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veromuutokset sekä ansiotulo- ja työllisyyskehitys. Palkkatulojen osuus kunnallisveron veropohjasta on keskimäärin noin 68 prosenttia, eläkkeiden noin 24 prosenttia ja muiden, mm. päivärahatulojen ja yritystulojen, osuus on noin 8 prosenttia. Tulorakenteessa on kuitenkin suuria eroja kuntien välillä. Väestörakenteen, koulutustason ja työllisyyden kehitys vaikuttavat yksittäisten kuntien veropohjaan ja siten tulojen muodostumiseen.

Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennetään 2026. Lisäksi työtulovähennyksen lapsikohtaista korotusta kasvatetaan. Ylin marginaaliveroaste alennetaan 52 prosenttiin ja ansiotuloverotuksen indeksitarkistus jätetään tekemättä ylimmillä tulotasoilla. Vuosina 2026–2027 jatketaan hallitusohjelman mukaisten indeksitarkistusten tekemistä ansiotuloveroperusteisiin kaikilla tulotasoilla.

Verotuloja kasvattavat kehyskaudella mm. työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poistaminen sekä työhuonevähennyksen ja työsuuhdepolkupyöräedun verovapauden poistaminen.

Edellä mainitut veroperusteisiin tehtävät muutokset vähentävät verotuottoa koko maan tasolla noin 30 miljoonalla eurolla. Vähennys kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän veromenetysten kompensatioiden kautta. Myös Helsingille kohdentuu kuntakohtaisesti arvioitu muutos valtionosuuksien kautta.

Yhteisöveron maksuunpanon mukaisen kokonaistuoton arvioidaan kasvavan vuosina 2026–2029 keskimäärin noin 4,1 prosenttia vuodessa.

Yhteisöverokantaa alennetaan kahdella prosenttiyksiköllä 18 prosenttiin vuonna 2027. Yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutokset kompensoidaan kunnille yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla, joten niiden vaikutus on kuntien rahoitusaseman näkökulmasta neutraali.

Kuntien valtionosuuksiin kohdistettiin 75 miljoonan euron leikkaus, joka toteutetaan vähentämällä noin kaksi prosenttia jokaisen kunnan peruspalvelujen valtionosuuksien kokonaismäärästä. Leikkauksesta huolimatta kuntien valtionosuudet ja veromenetysten kompensatiot yhteensä kasvavat noin 175 miljoonalla eurolla. Peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa

tasausta kasvaa noin 151,6 miljoonaa euroa. Korottavia tekijöitä ovat indeksitarkistus ja kustannustenjaon tarkistus. Tästä kasvusta Helsingin osuus on 46,2 miljoonaa euroa.

Valtakunnallisessa valtionosuusuudistuksessa pyritään päivittämään kuntien rahoituksen kokonaisuutta vastaamaan paremmin kuntien uutta roolia sote-uudistuksen sekä TE-uudistuksen jälkeen. Uudistuksen toteuttamiselle peruslähtökohtana on varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa. Sen rinnalla pyritään huomioimaan erilaistuneen kuntakentän erilaisia tarpeita ja kasvavien kuntien kyky tehdä kasvuinvestointeja.

Valtionosuusuudistuksen voimaantuloa tavoitellaan vuoden 2027 alusta. Hallituksen esityksen luonnosta odotetaan lausunnoille loppukesällä 2025. Uudistus on Helsingin kannalta merkittävä riski, sillä uudistukselle asetettuna tavoitteena on toteuttaa uudistus valtiontalouden kannalta kustannusneutraalisti ja toisaalta usean muun kunnan näkökulmasta rahoitusta tulisi leikata isoilta kasvukaupungeilta.

Valtiovarainministeriön sekä Kuntaliiton arviot taloussuunnitelmakauden 2026–2028 verotilityksistä ja valtionosuuksista tarkentuvat elo-syyskuun aikana ja tarkentuneita arvioita käytetään talousarvioehdotuksen valmistelussa.

Investointien suunnittelu kestävyysperiaatteen mukaisesti

Kaupunkistrategiaehdotuksen mukaan Helsinki mitoittaa investointitasonsa niin, että se pystyy vastaamaan kaupungin kasvuun, elinvoimaan ja palvelutarpeen kehitykseen turvaten samaan aikaan kaupungin talouden kestävyys ja velan ja vastuiden maltillisen tason pitkällä aikavälillä.

Koko strategiakauden ajan ohjataan vuosien 2026–2035 investointien kokonaisuutta. Kaupungin verorahoitteisten vastuiden kasvua hillitään nykyisestä. Vastuiden kasvu tulee saada matalammalle uralle niin, että suunnitteluhorisontin aikana asukaskohtaisten vastuiden kasvu pysähtyy. Tätä tavoitetta vasten investointeja jaksotetaan ja priorisoidaan nykyistä voimakkaammin. Strategiakirjaukset edellyttävät, että vuoden talousarvion 2025 investointiohjelman tasoa on tarkennettu vuoden 2026 raamissa alaspäin ohjelman loppuvuosilta 500 miljoonalla eurolla.

Investointiohjelman toteuttaminen johtaa vuosina 2026–2028 noin 1,0 miljardin euron lainakannan kasvuun. Lisäksi investoinnit verorahoitteisten tytäryhteisöjen taseisiin kasvattavat kaupungin vastuita 0,5 miljardia euroa 2026–2028. Kaupunki maksaa näiden yhteisöjen lainan lyhennykset ja korot palvelumaksuissa, vuokrissa ja vastikkeissa.

11.8.2025

Raami- ja laatimisohjeiden mukainen 10- vuotisen investointiohjelman raami on laadittu siten, että tarkastelujakson 2026–2035 aikana kaupungin asukaskohtaisten vastuiden kasvu pysähtyy vuonna 2032. Investointiohjelmalla tarkastellaan koko valtuustokauden 2026–2035 ajanjaksolla. Tavoite vastuiden kasvun pysähtymisestä ohjaa investointipäätöksiä ja vuosittain päivitettävän investointiohjelman valmistelua.

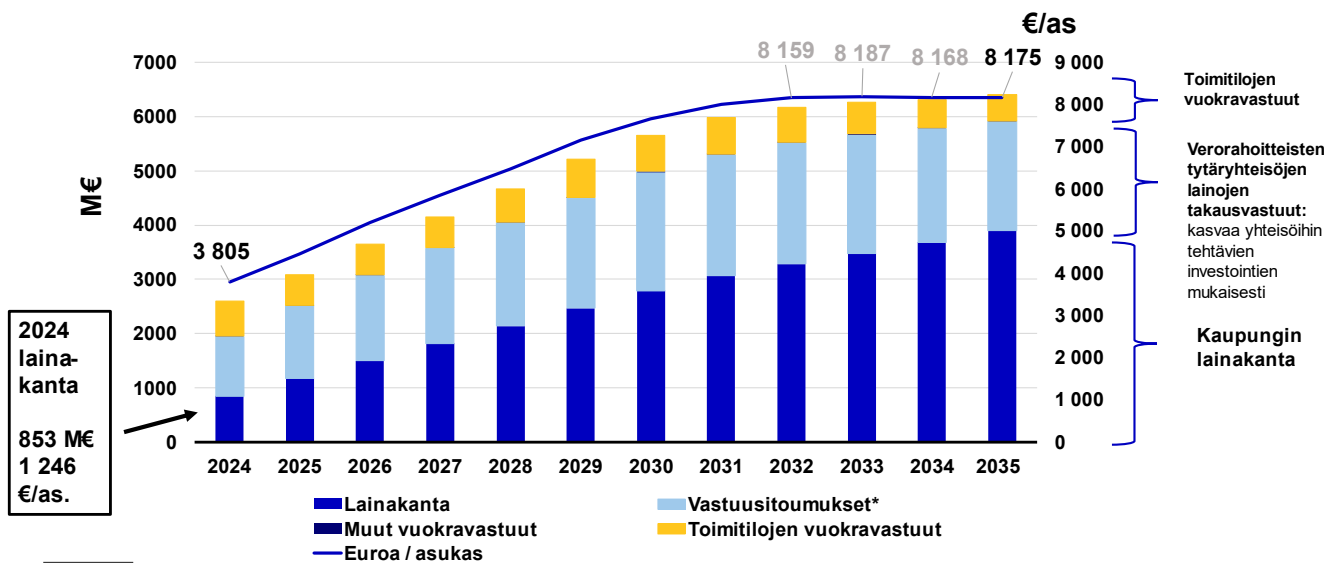
10-vuotisen investointiohjelman raamin vastuiden laskennassa on huomioitu voimassa olevan vuoden 2025 talousarvion liitteen 10 Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet, Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne Oy:n alustavat palvelukorvaussopimuksen mukaiset investoinnit sekä Urheiluhallit Oy:n Malmin uimahallin ja ulkoallasalueen laajennushankkeen kustannukset.

INVESTOINTIRAAMI 2026 JA ALUSTAVA INVESTOINTIOHJELMA 2027-2035

	RAAMI 2026	Alustava 2027	Alustava 2028	Alustava 2029	Alustava 2030	Alustava 2031	Alustava 2032	Alustava 2033	Alustava 2034	Alustava 2035
	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR
8 Investointiosa	917 560	980 300	934 330	959 000	857 500	735 000	700 000	690 000	670 000	660 000
8 81 Infrainvestoinnit	341 000	340 900	342 600	349 200	280 000	260 000	260 000	260 000	240 000	240 000
8 01 Kiinteä omaisuus										
8 03 Kadut ja liikenneväylät										
8 04 Puistot ja liikunta-alueet										
8 09 Kaupunkiuudistus										
8 10 Suuret liikennehankkeet										
8 82 Talonrakennusinvestoinnit										
8 02 Rakennukset	351 330	394 290	353 850	358 000	338 000	275 000	250 000	250 000	250 000	240 000
8 83 Projektialueiden investoinnit										
8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, Khn käytettäväksi	148 000	159 100	175 400	186 800	174 500	140 000	130 000	120 000	120 000	120 000
8 84 Muut investoinnit										
8 00 Tietokoneohjelmistot (aineeton omaisuus)	33 000	41 450	25 050	30 000	30 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta	26 400	26 730	24 600	23 000	23 000	23 000	23 000	23 000	23 000	23 000
8 06 Arvopaperit	17 000	17 000	12 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
8 07 Muu pääomatalous	830	830	830	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

Kaupunkitasoiseen tulos- ja rahoituslaskelmaan sisältyvän HKL-liikelaitoksen investointiohjelman 10-vuotinen kokonaisraami on noin 845 miljoonaa euroa.

Kaupungin verorahoitteisten vastuiden kasvu vuosina 2024–2035 on kuvattu alla olevassa kuvaajassa. Vastuut kasvavat tarkastelujaksolla yli 3,3 miljardilla eurolla 6,4 miljardiin euroon, 8 175 euroa/asukas. Lainakanta kasvaa vuoden 2024 tasosta 1246 euroa/asukas vuoteen 2035 mennessä 4 990 euroa/asukas.

Helsinki

- * Vastuusitoumukset = Kaupungin rahoittamille konserniyhteisöille annetut lainojen takaukset
- Pylväisiin ei sisälly Sotepe:n vuokra- ja osakemuotoisia hankkeista syntyviä vastuita

11.8.2025

Kunta-Helsingin investointiohjelma

INVESTOINTIOSA		TP 2024	TA2025	Raami 2026	Alustava 2027	Alustava 2028
		1 000 EUR	1 000 EUR	1 000 EUR	1 000 EUR	1 000 EUR
8 Investointiosa	Tulot	26 640	23 000	24 750	16 750	16 750
	Menot	749 047	899 624	917 560	980 300	934 330
*8 81 Infrainvestoinnit	Tulot	1 192	2 500	4 250	4 250	4 250
	Menot	288 698	284 400	341 000	340 900	342 600
8 01 Kiinteä omaisuus	Tulot	1 192	2 500			
	Menot	46 703	47 000			
8 03 Kadut ja liikenneväylät, Kylk:n käytettäväksi	Menot	96 827	123 800			
8 04 Puistot ja liikunta-alueet, Kylk:n käytettäväksi	Menot	47 277	45 400			
8 09 Kaupunkiuudistus, Kylk:n käytettäväksi	Menot	11 197	21 500			
8 10 Suuret liikennehankkeet	Menot	86 694	46 700			
*8 82 Talonrakennusinvestoinnit	Menot					
8 02 Rakennukset, Kylk:n käytettäväksi	Menot	277 053	350 400	351 330	394 290	353 850
*8 83 Projektialueiden investoinnit	Menot					
8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, Kylkn käytettäväksi	Menot	85 996	144 600	148 000	159 100	175 400
*8 84 Muut investoinnit	Menot					
8 00 Tietokoneohjelmistot	Menot	18 928	46 538	33 000	41 450	25 050
8 00 01 Keskushallinto	Menot	14 232	31 438	19 000	26 400	12 000
8 00 02 Kasvatus- ja koulutustoimiala	Menot	0	6 050	4 700	6 600	4 600
8 00 03 Kaupunkiympäristötoimiala	Menot	4 696	6 000	6 400	6 050	6 050
8 00 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimiala	Menot	0	3 050	2 900	2 400	2 400
8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta	Menot	36 431	41 686	26 400	26 730	24 600
8 05 01 Keskushallinto	Menot	2 131	900	570	600	950
8 05 02 Kasvatus- ja koulutustoimiala	Menot	27 761	33 690	19 510	19 580	16 800
8 05 03 Kaupunkiympäristötoimiala	Menot	86	350	350	380	380
8 05 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimiala	Menot	6 453	6 746	5 970	6 170	6 470
8 06 Arvopaperit	Menot	41 632	31 000	17 000	17 000	12 000
8 07 Muu pääomatalous	Tulot	25 448	20 500	20 500	12 500	12 500
	Menot	309	1 000	830	830	830
8 07 50 Valtionosuudet ja avustukset	Tulot	8 070	13 500	8 500	8 500	8 500
8 07 51 Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot	Tulot	17 378	7 000	12 000	4 000	4 000
Liikelaikokset, investoinnit	Menot	71 249	81 921	119 100	163 200	146 300
Rahastot	Menot	2 371	3 660	2 000	2 000	2 000
Kaupungin kokonaisinvestoinnit (PL8+liikelaitos inv. +rahastot)	Menot	822 667	985 205	1 038 660	1 145 500	1 082 630
* Uusi talousarvion hierarkiataso						

10-vuotisen ohjelman valmistelu

Investointiohjelman hankkeiden priorisoinnissa ja aikataulutuksissa tulee huomioida hankkeiden toteutukseen liittyvät epävarmuudet. Hankkeet tulee ohjelmoida toteutettavaksi oikea-aikaisesti siten, että kaupungin eri tavoitteiden tasapainoinen toteuttaminen on mahdollista.

Investointiohjelmaa laadittaessa on priorisoitava lakisääteisten palvelutarpeiden ja kokonaistaloudellisen omaisuuden hallinnan hankkeita. Lisäksi tulee priorisoida kaupunkistrategiassa erikseen toteutettavaksi mainitut hankkeet ja kaupunginvaltuuston 28.8.2024 hyväksymän AM-ohjelman sekä kaupunkiuudistuksen toteuttamista edistäviä hankkeita.

Investointiohjelman laatimisessa tulee niin ikään priorisoida investointeja tai investointien osakokonaisuuksia, jotka ovat kuntataloudellisesti kannattavia ja kestävyyttä parantavia, joiden voidaan osoittaa tuottavan säästöjä tai lisäävän kustannustehokkuutta suhteessa nykytilanteeseen tai tarjolla oleviin vaihtoehtoihin. Investointeja tulee suunnitella kokonaisuutena, varmistaen että ohjelmoinnissa priorisoidaan edellä mainittuja tavoitteita toteuttavia hankkeita.

Investointisuunnittelun lähtökohtana on, että kaupungin investointeja ohjataan kokonaisuutena. Hankkeiden kustannustasossa ja aikatauluissa tapahtuvat muutokset edellyttävät rakentamishajelmien ja hankkeiden ajoitusten uudelleen tarkastelua ja aikataulujen sovittamista kaupunkistrategian mahdollistamiin määrärahatasoihin.

Vuoden 2026 talousarvioehdotuksen raamin ja laatimisohjeen yhteydessä talousarviorakennetta muutetaan siten, että kaupunkiympäristön toimialan käyttöön aikaisemmin osoitetut infrainvestointien talousarviokohdat kootaan yhden uuden sitovan talousarviokohdan alle. Muilta osin investointien suunnitteluohje annetaan talousarviokohdittain määriteltynä sitovina tasoina.

8 08 Projektialueiden infrarakentamisen investointimäärärahojen projektikohtainen talousarviovalmistelu tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä kaupunginkanslian aluerakentamisen yksikön kanssa, jotta varmistetaan aluekokonaisuuksien oikea-aikainen eteneminen, riittävien panostuksien kohdentuminen projektialueille ja kaupungin asuntotuotantotavoitteiden mahdollistaminen koko 10-vuotisella investointiohjelmointikaudella.

Kaupungin investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa mittavia joukkoliikenne ja toimitilainvestointeja tytäryhteisöjen taseisiin, joiden rahoituksesta kaupunki pääosin vastaa. Investoinnit rahoitetaan kaupungin takaamalla lainoilla. Kaupungin

takausvastuut kasvoivat vuonna 2024 ja kasvu tulee jatkumaan seuraavina vuosina voimakkaana Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n raidehankkeiden sekä muun muassa Helsingin toimitilat Oy:n kouluhankkeiden toteutuksen edetessä.

Kaupunkistrategiaehdotuksen 2025–2029 mukaan kaupungin kokonaisvastuiden (lainakanta, takaukset sekä pitkäaikaiset vuokrasopimukset) tulevaa kehitystä sekä kaupungin rahoitusaseman kestävyyttä arvioidaan vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä sekä suurten investointihankkeiden käynnistämisestä ja ajoituksesta päätettäessä. Strategiaehdotuksen mukaisesti vastuiden kasvu tulee saada matalammalle uralle niin, että suunnitelmakaudella asukaskohtaisten vastuiden kasvu pysähtyy.

Kunta-Helsingin talouden näkymä 2025–2028

Alla on esitetty tulos- ja rahoituslaskelman muodossa talouden toteumatilanteeseen ja ennusteisiin perustuva arvio kaupungin talouden kehityksestä vuosina 2024–2028.

Kunta-Helsingin tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	TP 2024	TA 2025	E1 2025	Raami 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 384	1 325	1 362	1 457	1 498	1 540
Toimintamenot	-2 975	-3 308	-3 407	-3 461	-3 620	-3 780
Toimintakate	-1 590	-1 983	-2 045	-2 004	-2 122	-2 239
Verotulot	1 869	1 891	1 885	1 940	2 040	2 125
Valtionosuudet	302	403	423	473	481	493
Rahoitustuotot ja -kulut	135	120	144	118	116	119
Vuosikate	716	431	406	528	515	498
Poistot ja arvonalennukset	-380	-369	-368	-385	-391	-397
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos	336	62	38	143	124	101
Varausten ja rahastojen muutos	-2	1	2	1	1	1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	334	63	41	144	125	103

Kunta-Helsingin rahoituslaskelma

Miljoonaa euroa		TP 2024	TA 2025	E1 2025	Raami 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta	Vuosikate	716	431	406	528	515	498
	Satunnaiset erät	0					
	Tulorahoituksen korjauserät	-73	-61	-61	-61	-61	-61
Investointien rahavirta	Investointimenot	-823	-985	-950	-1 039	-1 146	-1 083
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	8	13	13	10	10	10
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	77	65	62	65	65	65
Toiminnan ja investointien rahavirta		-95	-537	-529	-498	-617	-571
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset	Antolainasaamisten lisäykset	-75	-100	-156	-70	-60	-50
	Antolainasaamisten vähennykset	94	94	104	95	96	97
Lainakannan muutokset	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	400	400	400	400	400
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-53	-77	-65	-77	-77	-77
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	50					
	Oman pääoman muutokset	0					
	Muut maksuvalmiuden muutokset	-96	15	24	0	0	0
Rahoituksen rahavirta		-81	333	307	348	359	370
Vaikutus maksuvalmiuteen		-176	-204	-222	-149	-258	-201

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan valtion rahoitus 2026–2028 ja talousarvioehdotus

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen Uudellamaalla 20 § velvoittaa Helsingin kaupungin eriyttämään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talouden muusta kaupungin taloudesta. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan määrärahat perustuvat valtion rahoitukseen. Valtion rahoituksella, käyttötalouden tuloilla sekä rahoitustuloilla katetaan käyttötalouden menot, irtaimen omaisuuden hankinnat, poistot sekä sosiaalisen luototuksen lainanannon lisäykset. Kunta-Helsinki rahoittaa sotepe-toimialan käyttöön rakennettavat pitkäaikaiset investoinnit, joiden vuokrat sisällytetään toimialan käyttötalouden menoihin.

Talousarviossa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (Sotepe) esitetään erillisenä osana, jossa on käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosat. Käyttötalousoosan valtuustoon nähden sitova nettobudjetoitu talousarviokohta on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala. Talousarviokohdan alakohdat ovat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut sekä HUS-yhtymä. Sitovia talousarviokohtia ei ole tuloslaskelma-, investointi- tai rahoitusosissa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen laadinnassa on huomioitava:

- Lainsäädännön säädökset taloussuunnitelman laatimisesta sekä mahdollisen kertyneen alijäämän kattamisesta
- Rahoitustuloihin kirjattavien korkotulojen arviointi yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston rahoitus -yksikön kanssa
- Poistojen arviointi perustuen vuoden 2024 toteumaan sekä vuosina 2025 ja 2026 toteutettaviin irtaimen investointeihin
- Antolainauksen (sosiaalinen luototus) muutoksien (lisäykset, vähennykset, korkotulot) arviointi vuoden 2024 toteuman ja vuoden 2025 ennustetun toteuman perusteella

Vastuullisen taloudenpidon varmistamiseksi toimialan tulee aktiivisesti edistää sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan hyväksymän muutosohjelman toteuttamista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan valtion rahoituksen näkymä

Valtiovarainministeriö julkaisi vuoden 2026 ennakolliset hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat 26.6.2025. Vuoden 2026 lopulliset laskelmat julkaistaan syksyllä 2025.

Koko maan tasolla hyvinvointialueiden vuoden 2026 rahoitukseen vaikuttavat lainsäädännön mukaan palvelutarpeen muutos, kustannustason muutos (hyvinvointialueindeksi), tehtävämuutokset sekä vuoden 2024 toteutuneisiin

11.8.2025

kustannuksiin perustava jälkikäteistarkistus. Alueiden väliseen rahoituksen jakautumiseen vaikuttavat mm. muutokset asukasmäärässä, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetekijöissä sekä pelastustoimen riskitekijöissä.

Laskelmassa 26.6.2025 hyvinvointialueiden yhteenlaskettu rahoitus on 27,1 miljardia euroa. Jälkikäteistarkistus kasvattaa hyvinvointialueiden rahoitusta 1,27 miljardia euroa. Jälkikäteistarkistus kohdennetaan alueille laskennallisen rahoituksen jakautumisen suhteissa. Asukaskohtainen rahoitus on keskimäärin 4 839 €/asukas, Helsingissä 4 512 €/asukas.

26.6.2025 laskelman perusteella Helsingin saama valtionrahoitus vuonna 2026 on 3 086,4 miljoonaa euroa ja kasvua vuodesta 2025 vuoteen 2026 on 135,2 miljoonaa euroa eli 4,5 %. Kokonaisrahoitusta kasvattaa laskennallisen rahoitukseen sisällytettävä jälkikäteistarkistus. Hyvinvointialueiden rahoituksen laskelmiin tulee muutoksia valtion vuoden 2026 talousarviovalmistelun aikataulun pohjalta. Vuodelle 2026 jälkikäteistarkistuksen määrä Helsingissä on 139,6 miljoonaa euroa ja ilman sitä kokonaisrahoitus olisi 2 947 miljoonaa euroa. Rahoitusta vähentävät muun muassa siirtymätasaukseen tehtävät leikkaukset sekä tehtävämuutokset. Vuonna 2026 siirtymätasauksen vähennys on 4,4 miljoonaa euroa ja Helsingille kohdistettu ylimääräinen vähennys 16,4 miljoonaa euroa. Tehtävämuutokset vähentävät rahoitusta 8,8 miljoonaa euroa.

	TP2024	Valtion rahoitus 2025	Valtion rahoitus 2026	Valtion rahoitus 2027	Valtion rahoitus 2028
Rahoitus M€	2 699,7	2 951,4	3 086,4	3 199	3 221
Kasvu M€		251,7	135	112,6	22
Rahoituksen kasvu (%)		9,3	4,5	3,6	0,7

HUS talousarviovalmistelu 2026

Kaupunginhallitus päätti Helsingin HUS TAE 2026 kehikseen liittyvistä periaatteista yhtymäkokousohjeistuksen yhteydessä 9.6.2025.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talouden näkymä 2026–2028

Miljoonaa euroa	TP 2024	TA 2025	Raami 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintakate	-2 670	-2 907	-3 048	-3 175	-3 281
Valtion rahoitus	2 699	2 950	3 086	3 199	3 221
Rahoitustuotot ja -kulut	9	9	10	10	10
Vuosikate	38	52	48	34	-50
Poistot	-9	-10	-10	-10	-10
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	29	42	38	24	-60
Varausten ja rahastojen muutos					

Tilikauden yli-/alijäämä	29	42	38	24	-60
--------------------------	----	----	----	----	-----

Talouden näkymä vuosille 2026–2028 on laadittu 26.6.2025 valtiovarainministeriön julkaiseman laskelman pohjalta. Rahoitusennuste tulee tarkentumaan valtion talousarviovalmistelun edetessä. Rahoitustuottoihin ja -kuluihin vaikuttavat kassavarojen määrä ja korkotasot, jotka myös tarkentuvat sotepe-toimialan talousarviovalmistelussa.

Talouden eriyttämiseen liittyvät yhteistyösopimukset

Talouden eriyttämisvelvoitteen vuoksi kaikista kunta-Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle tuottamista palveluista, toiminnoista ja tietojärjestelmistä on laadittu yhteistyösopimukset. Riippumatta tuottamisvastuusta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala määrittelee järjestämisvastuullaan olevien palveluiden palvelutason lakiin perustuen. Myös sotepe-toimialan kunta-Helsingille tuottamista palveluista laaditaan yhteistyösopimukset. Laskutus perustuu tehtyyn yhteistyösopimukseen. Yhteistyösopimusten mahdolliset päivitystarpeet tulee kartoittaa vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä. Yhteistyösopimukset on laadittu 5/2025 tilanteessa seuraavista palveluista/toiminnoista:

Sopimus	Osapuolet
Kaupunginkanslian ja sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan välinen palvelusopimus hallinnon palveluista	Kanslia ja Sotepe
Yhteistyösopimus kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan välillä vammaisten lasten aamupäivä- ja iltapäivätoiminnan sekä loma-ajan toiminnan tuottamisesta ja järjestämisestä 1.1.2023 alkaen	Kasko ja Sotepe
Yhteistyösopimus opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologitoiminnan toteuttamisesta osana sosiaali- ja terveystoimialan järjestämisvastuulla olevia palveluja	Kasko ja Sotepe
Yhteistyösopimus kotoutumisen edistämisen palvelujen tuottamisesta kaupunginkanslialle 2025–2027	Kanslia ja Sotepe
Yhteistyöasiakirja koskien väestönsuojia	Kymp ja Sotepe
Yhteistyöasiakirja Helsingin sotepen työtoiminnan toteuttamisesta osana sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämisvastuulla olevia palveluja	Kymp, Kuva ja sotepe
Yhteistyösopimus asumisneuvonnan toteuttamisesta	Kanslia ja Sotepe
Yhteistyösopimus hautausjärjestelyjen tuottamisesta kunta-Helsingille	Kanslia ja Sotepe
Yhteistyösopimus väestönsuojeluun liittyvien varautumisen tehtävien tuottamisesta kunta-Helsingille (päivityksessä)	Kanslia ja Sotepe
Yhteistyösopimus Pelastuskoulu -toiminnasta vuonna 2024	Kanslia ja sotepe

11.8.2025

Yhteistyösopimus sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan apuvälinepalveluiden ja kaupunkiympäristön toimialan apuvälinetiimin yhteistyöstä apuvälineiden huolto- ja korjauspalveluissa 2023	Kymp ja sotepe
Yhteistyöasiakirja tuetusta asumisesta, toimintamallin muutosta hajasijoitetuissa asunnoissa (valmistelussa)	Kymp ja sotepe

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala sekä kunta-Helsinki ovat kumpikin osia samasta oikeushenkilöstä, Helsingin kaupungista. Yhteistyösopimukset eivät näin ollen ole oikeudelliselta luonteeltaan sopimuksia eikä sopimukset anna osapuolille täytöntöönpanokelpoisia oikeuksia toisiinsa nähden. Kyse on yhteistyösopimuksista, joita toteutetaan hyvän yhteistyön ja keskinäisen lojaliteetin hengessä.

Helsingin kaupungille (kunta-Helsingille) on myönnetty sisäministeriöstä vuosina 2024 ja 2025 valtionavustusta Helsingin kaupungin Pelastuskoulun toimintaan. Sotepe-toimiala tuottaa palvelun kunta-Helsingille ja yhteistyösopimus päivitetään vuosittain vastaamaan avustusta ja sen ehtoja. Pelastuslakiin esitetään muutosta, jonka toteutuessa rahoitus toiminnalle perustuisi kaupungin ja sisäministeriön väliseen sopimukseen sekä valtion talousarviossa toiminnalle osoitettuun rahoitukseen.

Väestönsuojelun vastuita on käsitelty kansliapäällikön 21.3.2024 nimittämässä työryhmässä ja työryhmän loppuraporttia on käsitelty virkajohdon foorumissa. Työryhmän laatimien suositusten pohjalta päivitetään kunta-Helsingin ja sotepe-toimialan välistä yhteistyösopimusta koskien väestönsuojeluun liittyvien varautumisen tehtävien tuottamista kunta-Helsingille.

Valtion kehysriihessä huhtikuussa 2025 sovittiin työtoiminnan palauttamisesta kuntien järjestämisvastuulle, mikä on kirjattu hallitusohjelmaan. Hallitusohjelmaan kirjattua sosiaalisen luototuksen siirtoa Kelalle ei ole toistaiseksi aloitettu valmistelemaan.

Sotepe-toimialaa koskevat kaupunkitasoiset erillislinjaukset

Helsinki on yksi kaupunki ja yksi työnantaja, vaikka sosiaali-, terveys- pelastuspalvelujen rahoitus tulee valtiolta ja lainsäädännössä on talouden eriyttämisvelvoite. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee noudattaa kaupunkiyhteisiä päätöksiä ja linjauksia koskien esimerkiksi liikelaitosten käyttöä, kaupunkiyhteisiä tietojärjestelmiä ja -alustoja, valmiutta sekä tilojen käyttöä. Sotepe-toimialalla on edustus kaupunkiyhteisissä toimivaltaisissa työryhmissä ja näissä on mahdollista tuoda esille toimialaspesifisiä näkökantoja. Suunnitteluohjeiden 2026 kaupunkitasoiset linjaukset velvoittavat myös sosiaali-,

terveys- ja pelastustoimialaa. "Linjauksia vuoden 2025 talousarvioehdotusten valmisteluun" -luvussa esitetyt asiat koskevat myös sotepe-toimialaa.

Osana sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotusta 2026 on esitettävä valtion ohjeistuksen mukainen esitys vuosien 2027–2030 investointisuunnitelmaksi. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala vastaa investointisuunnitelman valmistelusta yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Investointisuunnitelmaesitykseen on sisällytettävä tiedot investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista ja vastuista erikseen sosiaali- ja terveydenhuollosta ja pelastustoimesta. Investointeja vastaavia sopimuksia ovat esimerkiksi pitkäaikaiset vuokrasopimukset sekä sitoumukset useampaa vuotta koskeviin sopimuksiin, esimerkkinä tietojärjestelmähankkeet. Suunnitelmassa tulee esittää myös vastuiden päättymisen ja omaisuuden luovutukset.

Investointisuunnitelmaa koskeva esitys toimitetaan kaupunginkansliasta talousarvion vahvistamisen jälkeen valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle kalenterivuoden loppuun mennessä.

Linjauksia vuoden 2026 talousarvioehdotusten valmisteluun

TAE2026 valmistelun tietopohja

Toimialojen ja liikelaitosten TAE 2026 -valmistelussa käytetään ns. TAE 2026 valmistelun tietopohjan lukuja. Tietopohjaan on päivitetty kevään aikana, mm. vuoden 2026 palkankorotusten budjetoitiohjeet ja vaikutukset.

Talousarvion toiminnan tavoitteet

Toimialojen, kaupunginkanslian, liikelaitosten ja virastojen on huomioitava kaupunkistrategiaehdotus talousarvioehdotuksien toiminnan tavoitteissa, toimenpiteissä ja mittareissa. Nelivuotiset kaupunkiyhteiset talousarvion toiminnan tavoitteet valmistellaan elo-syyskuussa kaupunginkanslian koordinoimana. Lisäksi voidaan valmistella toimialayhteisiä tavoitteita. Kaupunki- ja toimialayhteiset tavoitteet sisällytetään pormestarin talousarvioehdotukseen.

Tuottavuuden kehittäminen

Kaupunkistrategiaehdotuksessa 2025-2029 todetaan, että Helsingissä tehdään määrätietoisesti töitä kaupungin tuottavuuden parantamiseksi kohdennetuin tuottavuustoimin. Helsinki laatii toimialakohtaiset, kaupunginkansliaa koskevat sekä kaupunkiyhteiset tuottavuussuunnitelmat.

Toimialojen, kaupunginkanslian ja liikelaitosten tulee sisällyttää talousarvioehdotuksensa toiminnan tavoitteisiin tuottavuustavoite sekä toimenpiteet, joilla päästään kestävyysperiaatteen mukaiseen tuottavuuden

parantumiseen. Lisäksi toimialat, kaupunginkanslia ja liikelaitokset käynnistävät strategian mukaisesti tuottavuusohjelmien laatimisen.

SAP S4 HANA-taloushallinnon ERP järjestelmän käyttöönotto ja organisaatiomuutokset

Kaupungin taloushallinnon uusi ydintietojärjestelmä, SAP S4 HANA ERP otetaan käyttöön 1.1.2026. Järjestelmä korvaa nykyisen SAP ECC Laske-ratkaisun.

Vain kaupungin toiminnan kannalta kriittiset laskentarakennemuutokset toteutetaan SAP S4HANA-järjestelmän käyttöönoton aikana (6.2025-3.2026).

Muutosten rajoituksella hallitaan uuden järjestelmän käyttöönottoon ja tiedon laatuun liittyviä riskejä.

Hyväksytyt, kriittiset muutokset toteutetaan uuteen SAP S4HANA-järjestelmään joko ennen (16.6. – 1.8.) projektin testausta tai testauksen jälkeen (6.10. – 14.11.).

HRK Henkilöstöjohtamisen kokonaisuudistus

Kaupunginkansliaan varataan keskitetysti hanketta varten palkatun tilapäisen työvoiman henkilöstökustannukset yhteisesti sovitun mukaisesti. Toimialat voivat lisäksi varata määrärahaa-omaan talousarvioonsa lisähenkilöstön palkkaamiseksi hanketta varten.

Asianhallinnan uudistus

Uudistuksessa on käynnissä esiselvitysvaihe. Resurssitarpeet tarkennetaan hankelaajuudesta päättämisen jälkeen.

Talouden ohjauksen prosessien ja järjestelmien uudistus

Talouden ohjauksen prosessien ja tietojärjestelmien kehittämisen TARMO-projektissa noudatetaan Kaupunkiyhteisten muutoshankkeiden hallintamallia. Hankkeisiin osoitetaan riittävät kokonaisuutena hallinnoitavat voimavarat yli organisaatorajojen. Hanketta ei käynnistetä, ellei voimavaroja ole käytettävissä. Omistaja vastaa jaettujen resurssien käytön kokonaisohjauksesta.

Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käyttömenoihin budjetoidaan projektille 1859100001 talouden ohjauksen kehittämisprojektin TARMOn käyttötalousmenot vuosille 2026–2028.

Varaukseen sisällytetään

- Kunta-Helsingin projektiin nimettyjen resurssien palkkakustannuksia 1 htv/toimiala
- Liikelaitosten projektille nimettyjen resurssien laskutettavaa työtä kustakin 1 htv
- Talous- ja suunnitteluosastolle projektin johtamiseen ja toteuttamiseen varatut resurssit
- Yhteensä 1,5 miljoonaa euroa

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala budjetoi vastaavasti käyttömenoihin 1 htv:n eli 0,1 miljoonaa euroa vuosille 2026–2028.

Liikelaitokset budjetoivat 0,1 miljoonaa euroa henkilöstökuluihin sekä tuloihin. Liikelaitokset laskuttavat talous- ja suunnitteluosaston taloudenohjaus -yksikköä limiittitilauksen mukaan. Liikelaitosten laskutus perustuu projektin hyväksytyyn tuntikirjanpitoon.

Kunta-Helsingin toimialat ohjaavat hankkeen vuoksi tehtyjen määräaikaisten lisärekrytointien palkkakustannukset Sarastiassa projektinumerolle 1859100001.

Muut TARMOn käyttöönottoprojektin kustannukset budjetoidaan investoinneiksi.

Henkilöstöetujen budjetointi

Kertapalkitseminen

Kertapalkitsemiseen varataan Kunta-Helsingin toimialojen, virastojen ja liikelaitosten talousarvioehdotuksissa määräraha, joka on suuruudeltaan 1,75 % henkilöstön tulosbudjetin säännöllisen työajan palkkasummasta.

Sotepe-toimiala voi talousarvioehdotuksessaan poiketa edellä mainitusta Kunta-Helsingin jaosta kuitenkin siten, että kokonaisuudessaan vuoden kertapalkitseminen voi olla 1,25 %–1,75 % toimialan tulosbudjetin säännöllisen työajan palkkasummasta.

Palkkasummapohjaan huomioidaan vain palkkasumma, joka maksetaan organisaation oman henkilöstön palkkoina. Tulosbudjetin säännöllisen työajan palkkasumma lasketaan eristä kuukausipalkat, tuntipalkat ja tilapäinen työvoima. Lomarahaa ei huomioida säännöllisen työajan palkkasumman laskennassa.

Liikunta- ja kulttuurietu sekä matkalippuetu

Liikunta- ja kulttuurietu sekä matkalippuetu budjetoidaan toimialoittain. Työmatkaedun määrä on 300 euroa/työntekijä ja liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedun määrä on 250 euroa/työntekijä. Aiempien toteumien perusteella kustannukset eivät toteudu täysimääräisesti. Edut kannattaa budjetoida siten, että

11.8.2025

etujen käyttö toteutuu 95 prosenttia. Edun lisäksi budjetoidaan 1,95 %:n suuruinen palvelumaksu.

Lounasetu

Lounasetua budjetoidaan 3,40 euroa toimialoittain/työntekijä/työpäivä. Edun lisäksi budjetoidaan 0,55 %:n suuruinen palvelumaksu eli yhdelle työntekijälle budjetoitava vuosiosuus on 790 euroa (huomioitu yhden kuukauden loma).

Mikäli lounasetu käytetään täysimääräisesti (eli jokainen työntekijä syö työnantajan tukeman lounaan joka arkipäivä) 15 000 henkilön lounasetu on vuositasolla 11 800 000 euroa ja 1 500 henkilön lounasetu on vuositasolla 1 180 000 euroa.

Kaupunkipyörä

Kaupunkipyörä 35 euroa/työntekijä (vuonna 2026) budjetoidaan toimialoittain. Edut kannattaa budjetoida siten, että etujen käyttö toteutuu 15 prosenttia (= vuoden 2024 toteuma).

Työterveyshuollon kustannusten budjetointi

Vuodelle 2026 toimialojen, virastojen ja liikelaitosten talousarvioehdotuksiin budjetoiva työntekijäkohtainen kustannusarviovaraus on ilmoitettu TA-tietopohjassa.

Työkykyjohtamisen ja työhyvinvoinnin muut kustannukset

Työkyvyttömyyseläkemaksut

Työkyvyttömyyskustannukset kohdennettiin toimialojen ja liikelaitosten omiin budjetteihin aiheuttamisperusteisesti vuoden 2024 alusta työkykyjohtamisen edistämiseksi. Sotepen työkyvyttömyysmaksut budjetoidaan uutena vakuutuksena keskimääräisen prosentin mukaan vielä vuonna 2026. Kunta-Helsingin työkykyriskivastuun alaiset lakkautetut organisaatiot (mm. HKL ja Työterveys Helsinki) budjetoidaan keskitettyihin henkilöstömenoihin (TA-kohta 15002) vielä vuonna 2026.

Keva on tuottanut budjetointia varten arvion vuoden 2026 työkyvyttömyyseläkekustannuksista, joka perustuu vuoden 2024 palkkasummaan ja työkyvyttömyysriskeihin. Kanslian Henkilöstöosasto tuottaa Kevan arvion pohjalta ohjeen budjetoitavista summista vuodelle 2026 (summat tarkentuvat vielä syksyllä 2025 keskimääräisen tk-maksuprosentin vahvistuessa) TA-tietopohjaan.

Osatyökykyisten määräraha

11.8.2025

Osatyökykyisten määräraha otettiin käyttöön 2024. Tämän tarkoituksena on mahdollistaa osatyökykyisenä työskentely ja estää täysi työkyvyttömyyseläköityminen. Kanslian Henkilöstöosasto laatii vuosittain ohjeen budjetoitavasta osatyökykyisten määrärahasta, joka perustuu kunkin toimialan ja liikelaitoksen työkyvyttömyysriskiin ja tavoiteltuun osatyökykyratkaisujen määrään. Toimialat ja liikelaitokset huomioivat kulun vuosittaisessa talousarvioehdotuksessaan. Budjetoitavat summat esitetään TA-tietopohjassa.

Työhyvinvoinnin kehittämisen kustannukset

Toimialojen ja liikelaitosten tulee varata määrärahaa työhyvinvoinnin kehittämiseen ja varmistamiseen organisaatiossa aiempien vuosien toteumien mukaisesti. Tämän lisäksi varaudutaan uuteen esihenkilöille suunnattuun digitaalisen mielen hyvinvoinnin palveluun, jonka hinta on 425 euroa/henkilö. Palvelua pilotoidaan vuonna 2025 Kanslian Heosin esihenkilökonsultaation toimesta. Yhteisestä prosessista vuodelle 2026 päätetään loppuvuonna 2025.

Henkilöstön saatavuus / vieraskieliset työntekijät

Vieraskielisen henkilöstön kielenoppimisen edistämistä jatketaan ja heidän inklusiivista integroitumistaan työyhteisöihin tuetaan. Niin ikään esihenkilöiden osaamista johtaa monikulttuurista työyhteisöä edelleen vahvistetaan.

Toimialojen tulee arvioida kielen oppimisen ja työyhteisövalmennuksen tarpeet ja varautua omissa budjeteissaan rahoittamaan kielitaidon kehittämistä (suomi/ruotsi) suhteessa tunnistettuun tarpeeseen. Yhtä kielen oppijaa varten budjetoidaan 200 euroa/oppija. Hinta-arvio sisältää henkilökustannuksen kielitaitotason testauksen, sekä tarpeen mukaisen osallistumisen esimerkiksi ryhmämuotoiselle kielikurssille, kielikahvila- tai kielikaveritoimintaan.

Lisäksi toimialat varautuvat rahoittamaan vieraskielisten työyhteisöön integroitumista sekä esihenkilöiden ja työyhteisöjen kykyä ottaa vastaan eri kulttuuriaustoista tulevia työntekijöitä 2 000 euroa/monikulttuurinen työyhteisö (Hinta-arvio sisältää yhden työyhteisölle tarjottavan monikulttuurisuustyöpajan toteutuksen).

Osaamisen kehittäminen

Toimialat ja liikelaitokset budjetoivat tarvittavat varat henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Vuoden 2026 johtamisohjelma JOKO:a varten varataan 8 550 euroa per osallistuva hlö. JOKO-ohjelmaan otetaan vuoden aikana noin 17 osallistujaa. Isoimmat toimialat voivat varautua 4–6 osallistujaan ja pienemmät toimiala ja liikelaitokset noin 1–3 osallistujaan. Noin 6–10 hengen Helsingin EMBA-ohjelma

11.8.2025

kilpailutetaan vuoden 2026 aikana ja sen kustannus on noin 44 000 euroa/osallistujaa, joka jakautuu kahdelle vuodelle. Tämä uusi EMBA-ryhmä pyritään aloittamaan 2026 vuoden syksyllä. Isoimmat toimialat voivat varautua noin 1–3 osallistujaa ja pienemmät toimialat ja liikelaitokset noin yhteen.

Tapaturmavakuutusmaksut

Työtapaturmakustannusten näkyvyyttä lisätään vuodesta 2026 alkaen kohdentamalla vakuutusmaksu suoraan toimialoille, liikelaitoksille ja virastoille aiheuttamisperusteen mukaisesti. Kunta-Helsingin työturvallisuusvastuun alaiset lakkautetut organisaatiot (mm. HKL ja Helsingin Energia) sekä sosiaali- ja terveystoimen ja pelastuslaitoksen ennen vuotta 2023 sattuneiden työtapaturmien kustannukset budjetoidaan keskitettyihin henkilöstömenoihin (TA-kohta 15002).

Kanslian henkilöstöosasto laatii budjetointia varten TA-tietopohjaan arvion vuoden 2026 työtapaturmakustannuksista toimialoitain/liikelaitoksittain/virastoitain. Arvio budjetoitavasta summasta perustuu vuosien 2022–2024 toteutuneiden työtapaturmavakuutusmaksujen keskiarvoon. Työllisyyspalvelut-liikelaitoksen osalta arvio perustuu liikelaitoksen kokoon ja tehtävän työn luonteeseen. Sotepen osalta kolmen vuoden keskiarvon sijaan käytetään budjetoitavana summana v. 2024 toteutunutta kustannustasoa, joka huomioi keskiarviota paremmin uuteen vakuutukseen vähitellen kertyvät edeltävien vuosien vahingoista aiheutuvien kustannusten lisääntymisen. Kanslian pääasiallisesti keskiarvoihin pohjaavia arviota tarkennetaan syksyllä Pohjola Vakuutukselta saatavien riskiennusteiden pohjalta.

Työtapaturmakustannuksia tasataan Talpan toimesta muistiolla toimiala-/liikelaitos-/virastotasoisesti ylätason laskentatunnisteelle pääsääntöisesti vuoden 2026 syyskuussa, tilinpäätöksessä sekä seuraavan vuoden keväällä loppulaskun tullessa. Ensimmäisen kerran tasaus tehdään syyskuussa 2026. Jos Pohjolan ennakkovaroituksista tulee tietoon isoja yksittäisiä kustannuksia, niitä voidaan kirjata erikseen muillekin kuukausille. Talpa laskee Pohjolasta saadun toimialakohtaisen prosentin ja ennakkolaskun/tilinpäätösarvion/loppulaskun pohjalta toimialakohtaisen tapaturmavakuutusmaksun osuuden. Toimialakohtaista maksua verrataan Sarastian keskiarvoprosentilla kirjautuneisiin kustannuksiin ja muistiolla tehdään tarvittava euromääräinen korjaus uudelle avatulle tilille. Tilinpäätöksessä ja loppulaskun kirjauksessa huomioidaan myös jo aiemmin tehdyt tasaukset uudelle tilille. Syyskuun ja tilinpäätöksen kirjaukset perustuvat Pohjolan antamaan arvioon. Lopulliset kustannukset saadaan seuraavan vuoden loppulaskussa.

Helsingiläisten työttömien työnhakijoiden työllistäminen kaupungille työvoimapoliittisin perustein

TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille 1.1.2025 ja nykyisen voimassa olevan lainsäädännön mukaan Kunta-Helsinki ei voi myöntää omille toimialoilleen

11.8.2025

vanhanmallista palkkatukea. Kunta-Helsinki voi myöntää edelleen palkkatukea työttömien työllistämiseen Sotepe-toimialalle, yrityksille, yhteisöille ja muille työnantajille.

Vuonna 2026 varataan työllistämisrahaan 2,5 miljoonaa euroa keskitettyä rahoitusta "Ostot Työllisyyspalvelut liikelaitokselta", joka tukee 50 % osuudella työttömän työnhakijan työllistymisen palkkakustannuksia 12 kuukauden mittaisissa työsuhteissa. Rekrytoiva taho vastaa 50 % palkkakustannuksista.

Tukirahoitus kohdennetaan:

- Pitkään työttöminä olleille (vähintään 500 etuuspäivää työttöminä olleet), tai
- Osa- ja/tai täsmätyökykyisille sekä vammaisille

Tuen saamisen ehtona on näkymä tukijakson jälkeisistä työmahdollisuuksista.

Tämän rahoituksen käytöstä tehdään toimialakohtaiset suunnitelmat syksyn 2025 aikana.

Kaupungin joitakin vakituisia toimintoja hoidettiin vuoteen 2024 asti pääosin palkkatuetulla henkilöstöllä. Nämä toiminnot jatkuvat toistaiseksi ja siksi kyseisten tehtävien hoitamiseen osoitettiin vuodelle 2025 lisämäärärahaa henkilöstökustannusten kattamiseksi. Tehtävät täytettiin kaupungin omilla uudelleensijoitettavilla työntekijöillä, sisäisen haun kautta tai työllisyyspalvelujen asiakkaista.

Vuodelle 2026:

- Kaupunginkanslian viestintäosasto budjetoι vuoden 2026 talousarvioehdotukseensa aiemmin palkkatukityönä hoidettujen tehtävien korvaamisen yhteisötaloissa, digituessa ja ruoka-aputoiminnassa. Henkilöstökustannukset varataan budjettipohjaan tehtyjen selvitysten pohjalta, erillistä seurantaa tältä osin ei jatketa vuoden 2026 aikana.
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala budjetoι vuoden 2026 talousarvioehdotukseensa aiemmin palkkatukityönä hoidettujen tehtävien korvaamisen toimialan palvelukokonaisuuksissa, kuten kirjastoissa ja kulttuuripalveluissa. Henkilöstökustannukset varataan budjettipohjaan tehtyjen selvitysten pohjalta, erillistä seurantaa tältä osin ei jatketa vuoden 2026 aikana.

Lisäksi Kunta-Helsingin toimialojen ja liikelaitosten tulee varautua kattamaan vuoden 2026 talousarvioesityksissään:

- Ennen 1.1.2025 palkkatukirahoituksella käynnistyneiden oppisopimuskoulutusten palkkakustannukset täysimääräisesti, mikäli tällaisia koulutuksia jatkuu vuoden 2026 puolelle

Investointien sitovuustasojen jälkeinen yhteisvalmistelu

8 08 Projektialueiden infrarakentamisen investointimäärärahojen projektikohtainen talousarviovalmistelu tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä kaupunginkanslian aluerakentamisen yksikön kanssa, jotta varmistetaan aluekokonaisuuksien oikea-aikainen eteneminen, riittävien panostuksien kohdentuminen projektialueille ja kaupungin asuntotuotantotavoitteiden mahdollistaminen koko 10-vuotisella investointiohjelmointikaudella.

Kotoutumislain mukaisen toiminnan korvaukset ja menojen budjetointi

Kaupunginkanslia ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala varaavat talousarvioehdotuksiinsa ennakoituja korvauksia vastaavat määrärahat kotoutumislain mukaisten tehtävien hoitamiseen elinkeino-osaston maahanmuuttoyksikön koordinoiman ohjeistuksen mukaisesti. Kaupunginkanslian tulee huolehtia omassa vuoden 2026 talousarviovalmistelussaan korvausten ohjaamisesta lain ja kaupungin strategian mukaiseen toimintaan ja sen kokonaiskoordinoinnista vuoden 2026 toimintasuunnitelmassa.

HSL-kuntayhtymän maksuosuus

Helsingin kaupungin HSL:n TTS 2026-2028:sta antaman lausunnon tulee olla yhteneväinen raamin ja laatimisohteiden lähtökohtiin, jonka mukaisesti kaupungin HSL:lle maksaman kuntaosuuden kasvu tulee olla yhteensovitettavissa kaupunkistrategian talouden kestävyysperiaatteen mukaiseen kokonaismenotasoon 2026 huomioiden myös HSL:n tavoitteet joukkoliikenteen matkustajamääristä.

Valmiuslain mukainen kunnan varautumisen budjetointi

Helsingin kaupunkikonsernin merkittävien riskien arvioinnissa (2023) muutokset kansainvälisessä turvallisuustilanteessa tunnistettiin merkittävimäksi riskiksi kaupungin toiminnalle. Osana valmiuslain mukaista kunnan varautumisen toimintaa kaupungin toimijoiden tulee laatia toiminnalleen kaupungin valmiusohjeen mukaiset valmiussuunnitelmat. Helsingin kaupunkikonsernin poikkeusoloja koskevan valmiuden parantaminen toteutetaan osana talousarvion 2026 ja taloussuunnitelmakauden 2027–2028 toimeenpanoa.

Toimialat, liikelaitokset ja kaupungin valmiuden kannalta keskeiset konserniyhtiöt vastaavat valmiussuunnitelmansa ylläpidosta sekä turvallisuusympäristöön liittyvien muutosten vaikutusten arvioinnista sekä tähän liittyvien kehitystarpeiden tunnistamisesta.

11.8.2025

Toimialojen tulee taloussuunnitelmakaudella 2026–2027 varautua kaupungin poikkeusolojen johtamispaikekokonaisuuden konseptointiin ja toteuttamiseen siten, että vuosina 2026–2028 toteutetaan riittävien johtopaikkojen perustaminen sekä näihin tarvittavat perusparannukset. Johtopaikkojen kunnostustyöt ja varustelu toteutetaan taloussuunnitelmakaudella osana toimialojen vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua (alustava arvio á 0,5 m€ / johtamiskeskus).

Muu toimialojen ja liikelaitosten valmiussuunnitelmien mukainen varautuminen toteutetaan osana toiminnansuunnittelua ja toteutetaan toimialojen määrärahojen puitteissa sekä suunnitteluohjeiden mukaisessa kaupunkitasoisessa kokonaismenotasossa.

Innovaatio- ja elinvoimatoiminta

Kaupunkistrategiaehdotuksen 2025-2029 mukaisesti innovaatorahasto muutetaan laajemmin kasvu- ja elinvoimainvestointeja mahdollistavaksi rahastoksi ja sen kokoa kasvatetaan.

Innovaatorahaston nimen ja sääntöjen muutokset valmistellaan syksyn 2025 aikana kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Rahastoa kartutetaan kunta-Helsingin vuoden 2025 tilinpäätöksen positiivisesta tuloksesta 10 miljoonalla eurolla tilinpäätöksen päätöskäsittelyn yhteydessä maaliskuussa 2026.

Investointimenojen kirjaustapojen tarkentaminen

Kaupungin kirjanpidossa on edelleen havaittu, etteivät kaikki investointiosaan tehdyt kirjaukset täytä kirjanpitosäännösten mukaisia aktivoinnin edellytyksiä. Useita aikaisemmin investointeihin kirjattuja vuosikustannuksia tulee käsitellä käyttötalousmenoina.

Lokakuussa 2024 julkaistiin Helsingin kaupungin [investointiohjeet](#), jotka antavat tarkentavat ohjeet kirjanpitolainsäädännön sekä yleisohjeiden soveltamisesta kaupungin kirjanpitoon ja talousarvioon. Lisäksi ohjeistus ajantasaistaa investointien toiminnallisen kokonaisuuden tulkintaohjeet, yhdenmukaistaa välillisten kustannusten aktivointiperiaatteet vastaamaan olemassa olevia säännöksiä sekä selkeyttää esimerkkien avulla perusparannuksen ja vuosikorjauksen käsitteiden tulkintaa.

Keväällä 2025 on jatkettu infra-, irtaimisto- ja ICT- investointikirjausten selvittämistä yhteistyössä tilintarkastajan kanssa. Käyttöomaisuudessa on edelleen havaittu lukuisia käyttötalouteen kuuluvia kirjauksia, kuten mm. esiselvityksiä- ja kartoituksia

ja yksittäisiä hyödykkeitä, jotka eivät muodosta toiminnallista kokonaisuutta, sekä ylläpitomaksuja ja jatkuvaa ict pienkehittämistä.

Vuoden 2026 talousarvioehdotukseen em. hankinnat tulee suunnitella tilintarkastajan ja investointiohjeen ohjeen mukaisesti käyttötalouteen (kymp 8,5 miljoonaa euroa, kuva 1,0 miljoonaa euroa ja kaupunginkanslia 8,0 miljoonaa euroa). Käyttötalouteen budjetoitavat erät tulee vastaavasti poistaa investointien talousarvioehdotuksesta.

- Näiden hankeryhmien talousarvioesitysten tulee alittaa annettu investointiraami vastaavan suuruisesti (pl. kanslia, joka huomioitu jo raamissa)

Kaupunginhallitus päätti 28.4.2025 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan infrapalvelut-yksikön ICT-toimintojen siirrosta Digi Helsinki Oy:lle 1.9.2025 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala siirtyy oppilaiden tietokoneisiin investoimisesta palveluhankintoihin DigiHelsingiltä. Siirto vähentää kasvatuksen ja koulutuksen laiteinvestointeja 10 milj. eurolla 2026, joka on huomioitu raamissa. Liiketoimintasiirron toimintatapamuutosten ja laitehankintojen käyttötalouden lisäkustannukset (n. 7 miljoonaa euroa) budjetoidaan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

4. TALOUSARVIOALOITTEET

Lauta- ja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotusten kanssa. Lausunnoissa on selvitettävä, miten aloitteessa esitetty toimenpiteet on otettu huomioon talousarvioehdotuksessa.

Lausunnossa on yksiselitteisesti mainittava, kuinka paljon aloitteessa esitetty toimenpide lisää tai vähentää määrärahojen tarvetta ja onko nämä sisällytetty hallintokunnan talousarvioehdotukseen. Vastaavasti on ilmoitettava toimenpiteen vaikutukset suoritemääriin, yksikkökustannuksiin ja tuottavuustavoitteisiin.

5. TOIMINTASUUNNITELMAT JA TULOSBUDJETIT

Sisältö ja määräajat

Toimialalautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien tulee päättää 30.1.2026 mennessä alaiselleen toiminnalle toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti, jotka sisältävät talousarvioon perustuvat tulostavoitteet , tarvittavat toimenpiteet ja resurssit sekä toiminnasta kertyvät tulot ja aiheutuvat menot. Toimintasuunnitelmissa ja tulosbudjeteissa tulee ottaa huomioon myös

kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyssä esille nousseet painotukset. Toimintasuunnitelman ja tulosbudjetin tulee antaa riittävä kuva toiminnasta ja sen laajuudesta. Tulosbudjetit on tallennettava Tasku taloussuunnittelujärjestelmään välittömästi niiden hyväksymisen jälkeen.

Talousarviovuoden aikana toimivaltaisen tahon päättämät määrärahamuutokset, -siirrot ja ylitysoikeudet päivitetään tulosbudjettiin ja talouden suunnittelujärjestelmään (Taskuun). Ennen tulosbudjettien päivittämistä Taskuun tulee olla yhteydessä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoon.

Hallintosäännön (20 luku 2 §) mukaan toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti laaditaan yksikköjaon mukaisesti. Yksikön päällikkö vastaa tulostavoitteiden saavuttamisesta ja tulosbudjetin toteuttamisen edellyttämistä toimenpiteistä.

Tulosbudjetti esitetään lautakunnalle vähintään palvelutasolla, mutta lautakunnan päätös tulosbudjetista voi olla palvelukokonaisuustasolla. Tulosbudjettipäätöksessä lautakunta voi oikeuttaa toimialajohtajan tai muun viranhaltijan päättämään määrärahojen tarkistamisesta eri yksiköiden (palveluiden) välillä talousarvion puitteissa. Toimialajohtaja antaa tarvittaessa vastuuhenkilöille talousarvion ja tulosbudjetin noudattamista koskevia ohjeita.

Johtokunnat päättävät liikelaitosten tulosbudjetit osastotasolla.

Toimialojen ja kanslian toimintasuunnitelman tekstimalli on esitetty liitteessä 1 ja liikelaitosten tekstimalli liitteessä 2.

Vaikutusten arviointi

Toimintasuunnitelmaan tulee sisällyttää osio, jossa arvioidaan [päättösten vaikutusten ennakkoarviointi -mallin mukaisesti](#) tulosbudjetin kuntalaisvaikutukset, ympäristövaikutukset, organisaatio- ja henkilöstövaikutukset sekä taloudelliset vaikutukset. Kuntalaisvaikutuksissa tulee painottaa sukupuolivaikutusten sekä lapsivaikutusten arviointeja.

Vaikutusten arvioinnissa tulee keskittyä konkreettisiin vaikutuksiin ja tuoda esille, onko vaikutus myönteinen, neutraali vai kielteinen ja onko se lyhyt- vai pitkäaikainen. Tekstissä voidaan tuoda esille toimenpiteitä vaikutuksien vähentämiseksi, mutta pääpaino tulee olla vaikutusten analysoinnissa. Vaikutusten arvioinnissa tulee kuvata myös vaikutuksen suuruus kaupungin mittakaavassa sekä miten ja missä vaikutuksen muutosta seurataan.

LIITTEET:

Liite 1. Toimintasuunnitelman (sis. tulosbudjetit) tekstimalli toimialoille ja kanslialle

Liite 2. Toimintasuunnitelman (sis. tulosbudjetit) tekstimalli liikelaitoksille

Liite 1. Toimintasuunnitelman (sis. tulosbudjetit) tekstimalli toimialoille ja kanslialle

1. Otsikko: Vuoden 2026 tulosbudjetti

Sisältää:

- Toimialan / kanslian määrärahoja kuvaavan määrärahataulukon rivit ja sarakkeet (toimialoilla kaikki talousarviokohdat yhteensä, kanslian osalta vain ta-kohta 14001)

	TP 2024	TB 2025	Ltk-TAE 2026	TA 2026	TB 2026	Muutos TB 2025/2026 (€)	Muutos TB 2025/2026 (%)
Tulot							
Menot							
Toimintakate							

- Lisäksi: Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan osalta tuloslaskelma

Johdantoteksti, jossa kuvattu toimialan / kanslian osalta ainakin:

- yhteenvedo keskeisimmistä muutoksista tuloissa ja menoissa verrattuna TB 2025
- kuvaus keskeisistä muutoksista lautakuntaehdotuksen ja kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion 2026 välillä

2. Otsikko: Vuoden 2026 toiminnan painopisteet ja tavoitteet

- Toimialan / kanslian toiminnan painopisteet (talousarviokirjan alkuosasta ”bulletit” ja tarvittaessa lyhyet tekstikappaleet)
- Sitovat ja toiminnan tavoitteet talousarviokirjan mukaisissa taulukoissa. Toimenpiteitä voi täydentää toimintasuunnitelmassa, täydennykset esitetään taulukossa kursivilla. (Talo toimittaa ta-kirjan mukaiset taulukkopohjat Kaupungin talouden ohjauksen Teamsiin Khs neuvottelutuloksen jälkeen ([Talousarvioaineistot 2026](#)))
- Mikäli talousarviotavoitteiden lisäksi toimialalla/kansliassa on toimintasuunnitelmaan sisällytettäviä muita kuin talousarviotavoitteita, esitetään ne oman otsikon alla taulukossa
- Sotepe: kuvaus palvelustrategian ja palvelutasopäätöksen toteuttamisesta (voi olla myös erillinen luku)

3. Otsikko: Vaikutusten arviointi

Toimintasuunnitelmaan tulee sisällyttää tulosbudjetin vaikutusten arviointi päätösten vaikutusten ennakoarviointi -mallin mukaisesti. Tarkemmat sisältöohjeet löytyvät suunnitteluohjeiden luvusta 5.

11.8.2025

4. Tulosbudjetti

Talousarviokohta x (toista tämä kaikkien talousarviokohtien osalta)

Ta-kohta	TP 2024	TB 2025	Ltk-TAE 2026	TA 2026	TB 2026	Muutos TB 2025/2026 (€)	Muutos TB 2025/2026 (%)
Tulot							
Menot							
Toimintakate							

- Boldaa taulukkoon valtuustoon nähden määrärahan sitova taso (menot tai toimintakate)
- Talousarviokohdan palvelukokonaisuuksien ja palvelujen kuvaus
- Huom! Palvelujen tulosbudjetit voidaan esittää tässä kohtaa palvelukokonaisuuden alla tai erikseen toimintasuunnitelman liitteenä

Palvelukokonaisuus	TP 2024	TB 2025	Ltk-TAE 2026	TA 2026	TB 2026	Muutos TB 2025/2026 (€)	Muutos TB 2025/2026 (%)
Tulot							
Menot							
Toimintakate							
Palvelu 1							
Tulot							
Menot							
Toimintakate							

- Palvelujen tulosbudjetit voi esittää taulukossa palvelukokonaisuuden alla tai erikseen liitteessä
- Taulukon alle kirjoitetaan palvelukokonaisuuden keskeiset toiminnan painopisteet, kehittämiskohteet ja toimenpiteet talousarviovuonna

5. Palvelukokonaisuuden palvelukustannukset

- Tulosbudjetin alla esitetään palvelukokonaisuuden palvelukustannukset
- Tulosbudjetin 2026 mukaiset luvut lisätään taulukkoon (Talo toimittaa ta-kirjan mukaiset taulukkopohjat Kaupungin talouden ohjauksen Teamsiin Khs neuvottelutuloksen jälkeen ([Talousarvioaineistot 2026](#)))

11.8.2025

ESIMERKKI

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2024	Tulos- budjetti 2025	Ennuste 2025	Talousarvio 2026	Tulos- budjetti 2026
Yleiset alueet (katujen talvihoito)								
Katujen talvihoidon kustannukset (€)	23 019 804	34 944 867	43 377 880	40 108 122	36 783 054	36 723 219	40 012 824	40 108 122
Suorite (Ylläpidettävä katuala, m ²)	21 320 000	21 550 000	21 580 000	21 660 000	21 760 000	21 740 000	21 820 000	21 660 000
Yksikkökustannus (€/ylläpidettävä katuala, m ²)	1	2	2	2	2	2	2	2
Yksikkökustannuksen muutos-%	-26,2	50,2	24	-7,9	-8,7	-8,8	8,5	-7,9

Liitteet:

1. Palvelujen tulosbudjetit (liitteenä tai osana tulosbudjettidokumenttia)
2. Henkilöstötaulukko talousarviosta 2026
3. Tietokoneohjelmistot-MasterExcel 10-vuotta, päivitettynä tulosbudjetin 2026 mukaiseksi
4. Irtaimen omaisuuden -hankinnat Excel 10-vuotta, päivitettynä tulosbudjetin 2026 mukaiseksi (kohteittain eriteltynä)
5. Valinnaiset toimialakohtaiset liitteet

11.8.2025

Liite 2. Toimintasuunnitelman (sis. tulosbudjetit) tekstimalli liikelaitoksille

Taulukko: Tulos ja rahoituslaskelma

Sarakkeet	TP 2024	TB 2025	Jk-TAE 2026	TA 2026	TB 2026	Muutos TB 2025/2026 (€)	Muutos TB 2025/2026 (%)
-----------	------------	------------	----------------	------------	------------	----------------------------	----------------------------

Johdantoteksti, jossa kuvattu ainakin:

- keskeisimmät syyt muutoksiin tuloissa ja menoissa suhteessa vuoteen 2025
- kuvaus keskeisistä muutoksista johtokuntaehdotuksen ja kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion 2026 välillä

Toiminnan painopisteet

Talousarvion painopisteet, jotka liittyvät liikelaitoksen toiminnan ja palvelujen kehittämiseen, tuottavuusohjelman toteuttamiseen.

- tarvittaessa lyhyet painopisteitä selittävät tekstikappaleet

Tulosbudjetti

Liikelaitos yhteensä ja osastoittain	TP 2024	TB 2025	Jk- TAE 2026	TA 2026	TB 2026	Muutos TB 2025/2026 (€)	Muutos TB 2025/2026 (%)
Tulot							
Menot							
Yli-/alijäämä							

Palvelukustannukset taulukko kuten talousarviossa

Taulukko: Toiminnan tavoitteet vuodelle 2026

- Sitovat ja toiminnan tavoitteet talousarviokirjan mukaisissa taulukoissa. Toimenpiteitä voi täydentää toimintasuunnitelmassa, täydennykset esitetään taulukossa kursiivilla.
- Mikäli talousarviotavoitteiden lisäksi liikelaitoksessa on toimintasuunnitelmaan sisällytettäviä muita kuin talousarviotavoitteita, esitetään ne oman otsikon alla taulukossa
- Valmistellaan Lists- sovellukseen tavoitteiden valmisteluohjeiden mukaisesti liikelaitoksen pidemmän aikavälin tavoitteisin perustuen (valmistuvat elo-syyskuussa). Tarvittaessa DM:ään voi kirjoittaa taulukon alle lyhyen kuvailutekstin tavoitteen perusteluista sekä sen saavuttamiseen tähtäävistä toimenpiteistä.

Tuottavuuden kehittäminen liikelaitoksessa

Keskeisimmät tuottavuusohjelman tai muut tuottavuuden kehittämisen toimenpiteet.

The logo consists of the word "Helsinki" in a blue, sans-serif font, enclosed within a blue outline that forms a speech bubble shape with a small tail pointing downwards.

Helsinki

Julkaisija
Helsingin kaupungin
kaupunginkanslia

PL 20 (Pohjoisesplanadi 11–
13)
00099 Helsingin kaupunki

Helsinki 2025